

Raadsvoorstel

Onderwerp: Regionale Energie Strategie 1.0	College van burgemeester en wethouders 20 april 2021	Zaaknummer 304619
Portefeuillehouder M. Japenga	Commissie Samen wonen 20 mei 2021	Openbaar
E-mailadres opsteller: j.rombouts@bar-organisatie.nl	Gemeenteraad 3 juni 2021	

Geadviseerd besluit

1. De Regionale Energie Strategie 1.0 vast te stellen en daarmee in te stemmen met de verzending aan het Nationaal Programma RES.

2. Kennis te nemen van de nota van beantwoording van de wensen en bedenkingen.

Raadsvoorstel

Inleiding

Ridderkerk heeft samen met 22 andere gemeenten, vier waterschappen en de provincie Zuid-Holland gewerkt aan de Regionale Energiestrategie (RES) voor de regio Rotterdam Den Haag. Het startsein is gegeven op 3 november 2017 tijdens het Bestuurlijk Netwerk Energie (BNE). De bestuurders spraken gezamenlijk af een RES voor de regio Rotterdam Den Haag op te stellen. De gemeenten committeerden zich vervolgens aan het Klimaatakkoord (2019). Uit het Klimaatakkoord vloeit (ook) voort dat regio's een RES moeten opstellen met daarin een aanpak op de (warmte) transitie in de gebouwde omgeving en de doelen van de (nationale) Elektriciteitstafel, primair de realisatie van opgeteld 35 TWh duurzaam opgewekte energie op land. De regio Rotterdam Den Haag (contour van de MRDH) is een van de 30 regio's in Nederland.

Nu is de eerste formele stap daar: de RES 1.0 is gereed en ligt voor ter besluitvorming. Op 18 maart 2021 is in het BNE door de aanwezige bestuurders geconcludeerd dat ze achter de inhoud van de RES 1.0 staan. Daarbij is geconcludeerd dat deze doorgeleid kan worden naar alle deelnemende partijen ter besluitvorming. Om zodoende de RES 1.0 te formaliseren.

In de opmaat naar de RES 1.0 is de Concept RES op 22 april 2020 gepubliceerd en gepresenteerd in de commissie Samen Wonen. In juni/juli is vervolgens gestart met de Wensen en Bedenkingenprocedure. Ook in Ridderkerk zijn wensen en bedenkingen opgesteld en ingediend bij de regio op basis van de Concept RES. De beantwoording daarvan is bijgevoegd bij dit voorstel.

De RES 1.0 brengt in beeld welke stappen gezet kunnen worden om te komen tot een betaalbare, betrouwbare, schone en veilige energievoorziening voor iedereen in de regio Rotterdam Den Haag in 2050.

Beoogd effect

De RES 1.0 vormt de basis voor het gesprek in de colleges, met gemeenteraden, provinciale staten en bestuurders van waterschappen, met de intentie om de ambities en daarmee consequenties die voortvloeien uit de RES 1.0 te verankeren in het eigen (omgevings-)beleid en andere lokale processen en plannen. Het voorliggende voorstel ziet toe op de formalisering, vervolgstappen en commitment voor de samenwerking en realisatie van de geformuleerde doelen.

Het doel van de RES 1.0 is de energievoorziening te verduurzamen. Het doel is om in 2030 de helft minder CO₂ uit te stoten ten opzichte van 1990, en in 2050 met 95%. In de RES 1.0 staan de regionale ambities. Het wordt door alle raden, Provinciale Staten en Algemeen Besturen van de waterschappen eenduidig vastgesteld, met de intentie om de consequenties die voortvloeien uit de RES 1.0 te verankeren in het eigen (omgevings-)beleid. We doen hierbij lokaal wat lokaal kan en regionaal pakken we op wat gemeentegrens overschrijdend is.

Relatie met beleidskaders

Het opstellen van de RES 1.0 is een directe afspraak uit het Klimaatakkoord. In Nederland kennen we 30 RES regio's. Elke regio moet een RES opstellen. Ridderkerk is onderdeel van de regio Rotterdam Den Haag.

De RES 1.0 heeft een directe relatie met de Klimaatvisie Ridderkerk.

Argumenten

1.1 Het vaststellen van de RES 1.0 is een raadsbevoegdheid

Het vaststellen van een strategie / visie is de bevoegdheid van uw raad. Met de vaststelling geeft uw raad aan achter de doelstelling van de strategie en samenwerking te staan om zo invulling te geven aan de energieopgave.

1.2 Vaststelling past in het lokale beleid rond de klimaatopgave zoals is voorgelegd

In de RES 1.0 is er meer duidelijkheid geboden over de opgave (stip op de horizon) en welke stappen partijen kunnen zetten op de korte, middellange en lange termijn (handelingsperspectief). De ambities en oplossingsrichtingen van de RES 1.0 passen in de Klimaatvisie Ridderkerk. In de Klimaatvisie Ridderkerk is invulling gegeven aan de onderdelen zoals die ook in de RES worden benoemd.

1.3 Gezamenlijk bereiken we meer dan alleen

Met het aangaan van de regionale samenwerking en deelname aan de RES in 2017, is er door alle betrokken partijen afgesproken dat zij achter het opstellen van de RES staan en zich inzetten om (regionale) doelen te realiseren. Wanneer alle 28 partijen zich eenduidig achter de RES 1.0 scharen is de kans groter dat de regionale en daarmee ook de landelijke doelstellingen uit het Klimaatakkoord worden behaald. Eensgezindheid over de RES en daarmee realisatie van de doelen versterkt de lobby richting het Rijk bij het stellen van randvoorwaarden over financiële middelen en passende wetgeving. Ook kunnen die processen die evident gemeentegrens-overstijgend zijn vanuit en gedeelde basis worden opgepakt.

1.4 Commitment aan de RES vergroot de kans op realisatie van de doelen

De RES 1.0 is slechts de eerste officiële stap in een lange termijn cyclus tot aan 2030. Door ons te verbinden aan het proces tot het eind van het Klimaatakkoord, nu gepland op 31 december 2030, kan er na de RES 1.0 toegewerkt worden naar de RES 2.0, waarin de doelen verder geconcretiseerd worden en de benodigde informatie voor het verlenen van vergunningen (uiterlijk 2025 volgens het Klimaatakkoord) regionaal worden opgehaald. Deze verbinding hangt voor de betrokken gemeenten samen met de voorwaarden die in VNG-verband zijn gesteld aan deelname aan het Klimaatakkoord.

1.5 Monitoring van de opgave geeft inzicht in de vorderingen en kan worden ingezet om het bestuurlijk gesprek te voeren

Voor alle gemeenten in de energieregio Rotterdam Den Haag is een monitoringstool toegankelijk gemaakt. De input en informatie van gemeenten wordt toegevoegd, zodat dit gebundeld kan worden en een regionaal beeld ontstaat. Daaruit blijkt wat er al is bereikt en wat er nog gedaan moet worden om de doelstelling te bereiken. Het biedt daarmee inzicht in de vorderingen. De 'foto' die de monitoring periodiek biedt, kan bovendien worden ingezet om het bestuurlijke gesprek te voeren over aanscherpingen van de aanpak.

2.1 Dit antwoord geeft op de wensen en bedenking op de Concept RES van uw gemeenteraad

Tot 1 oktober 2020 hadden de deelnemers van de RES de mogelijkheid om hun wensen en bedenkingen op de Concept RES kenbaar te maken. De wensen en bedenkingen die uw raad heeft geformuleerd zijn ingebracht in het regionale proces om te komen tot een RES 1.0. De reactie van de regio staat in de nota van beantwoording.

Overleg gevoerd met

In dit proces is er veel aandacht geweest voor het betrekken van regionale partijen. We hebben samen opgetrokken in de planvorming en ontwikkeling van de producten die er nu liggen. Op verschillende momenten in het proces is ook uw raad betrokken geweest.

Kanttekeningen

1.1 Het niet vaststellen betekent geen eenduidig bod / eensgezindheid richting Nationaal Programma RES

De RES vloeit voort uit het Klimaatakkoord, waarmee we hebben ingestemd. Met de publieke partijen in de regio is vervolgens gewerkt aan de totstandkoming van de RES 1.0. Wat er ligt is dus onder regie en met input vanuit de partijen tot stand gekomen. Het kan zijn dat er op delen of het geheel geen gelijklopende besluitvorming plaatsvindt. Dat betekent dat het doen van een eenduidig bod richting het Nationaal Programma van de RES in het gedrang kan komen.

1.2. De samenwerking verdient nog een concretiseringslag ten behoeve van de uitwerking en realisatie

De RES 1.0 is een visiedocument en omvat ambities en oplossingsrichtingen die perspectief en kansen bieden aan de deelnemers van de RES. Het betreft onder andere de opwekking van duurzame elektriciteit en verwarming van de gebouwde omgeving. De RES vraagt commitment op de vraag 'wat' wil de regio Rotterdam Den Haag de komende jaren bereiken en welke richting kiezen we. Er is nog maatwerk mogelijk en nodig op de vraag 'hoe' we de uitwerking en realisatie oppakken. Daartoe wordt door de energieregio Rotterdam Den Haag (het contour van de RES 1.0) een actieprogramma opgesteld. Het actieprogramma maakt - op hoofdlijnen - concreter wie aan de lat staat om welke acties wanneer te doen. Het betreft een doorvertaling van de RES. Naar verwachting is het actieprogramma in het najaar van 2021 klaar.

Op de volgende twee elementen is een doorvertaling bijvoorbeeld wenselijk. Ten eerste is de gehele zone langs de A15 gemarkeerd als zoekgebied voor wind en zon. De onderbouwing hiervoor is dat de regio Rotterdam Den Haag veel infrastructurele zones kent en dat langs infrastructuur veel draagvlak voor de realisatie van een energielandschap is. Daarbij heeft de A15 een industrieel en stedelijke karakter, terwijl de A13 het open landschap doorkruist. De ruimtelijke kwaliteit is beter geborgd bij inpassing van zon of wind langs industriële tracés.

Dit betreft echter nog een zoekgebied. Gemeenten werken de zoekgebieden uit en maken integrale afwegingen (met andere opgaven) met partners zoals Rijkswaterstaat. De inzet is om samen te zoeken naar manieren om duurzame energie op te wekken en dit te combineren met (het versterken van) andere functies.

Ten tweede staat in de RES 1.0 dat de potentie voor restwarmte hoog is, maar 'qua aard en omvang onzeker. Met het Havenbedrijf Rotterdam is afgesproken om het restwarmteaanbod in het Haven Industrieel Complex (HIC) richting de RES 2.0 gezamenlijk beter in beeld te brengen, met betrekking tot zowel volume en temperatuur als verduurzaming.' Beide onderwerpen vragen voor Ridderkerk om een concretiseringslag in zowel het actieprogramma als de wijkplannen van Ridderkerk.

1.3 Nog niet alle randvoorwaarden zijn ingevuld

De RES 1.0 leert ons ook waar we nog niet goed aan de slag kunnen, omdat nog niet alle randvoorwaarden zijn ingevuld. De druk op decentrale overheden om de uitvoering van het Klimaatakkoord op te pakken is hoog en op elementen ontbreken passende instrumenten en wetgeving. Met de RES doen we ook een appèl op het Rijk om tot passende wet- en regelgeving te komen en werk te maken van de voorwaarden die door de VNG zijn gesteld aan deelname aan het Klimaatakkoord. Zorg ervoor dat de transitie haalbaar en betaalbaar blijft.

Uitvoering/vervolgstappen

Op 31 maart 2021 is de RES 1.0 formeel gepubliceerd via de website www.resrotterdamdenhaag.nl. Dit was het startsignaal voor de besluitvormingsperiode van april tot juli 2021, waarin alle raden, Provinciale Staten en Algemeen Besturen van de waterschappen de RES 1.0 behandelen. Daarmee wordt uitgesproken om de acties die voortvloeien uit de RES 1.0, te verankeren en inzet te tonen naar de RES 2.0 en de periode die daarop volgt.

Zodra de besluitvorming over de RES 1.0 bij alle partijen heeft plaatsgevonden, wordt deze naar het Nationaal Programma RES gestuurd. Conform Klimaatakkoord is dat op 1 juli 2021. Daarop volgend zal er een beoordeling van de 30 RES'en plaatsvinden door het Nationaal Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en het Nationaal Programma RES. Daaruit komt ook naar voren of de landelijke doelstellingen binnen bereik zijn met de ingediende RES'en. Indien dat niet het geval is kan dat leiden tot herverdeling van een restopgave. Dat proces zal plaatsvinden onder aansturing van de koepels van decentrale overheden (Vereniging Nederlandse gemeenten, Interprovinciaal Overleg en Unie van Waterschappen).

Evaluatie/monitoring

De RES wordt iedere twee jaar geactualiseerd.

Financiën

N.v.t.

Juridische zaken

N.v.t.

Duurzaamheid

Door de RES 1.0 ter besluitvorming aan te bieden wordt een strategie voorgesteld om te gaan bijdragen aan de doelstellingen van het landelijke Klimaatakkoord. Dit is de basis om invulling te geven aan de lokale inzet en stappen die gezet kunnen gaan worden.

Communicatie/participatie na besluitvorming

De energietransitie is veel meer dan een technische transitie. Minstens zo belangrijk zijn de vraagstukken op sociaal vlak. Het succes en slagen staat of valt met het draagvlak en acceptatie in de samenleving. Communicatie en participatie is daarom cruciaal en vraagt continue en langdurige aandacht. Er zijn diverse niveaus te onderscheiden om betrokkenheid te verkrijgen. Van belang is om die onderwerpen uit te kiezen die niet technisch van aard zijn, een korte periode omvatten, weinig complex zijn, in de fase van uitvoering zijn of gaan, en waar daadwerkelijk ruimte is om het beleid of een keuze aan te scherpen. We betrekken inwoners en partners daarom niet direct bij de RES 1.0, maar wel bij de projecten en acties die hieruit voortvloeien.

Burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema

Bijlagen

1. RES 1.0 regio Rotterdam-Den-Haag
2. Samenvatting RES 1.0 regio Rotterdam-Den-Haag
3. Nota van beantwoording wensen en bedenkingen

CONCEPT RAADSBESLUIT

Onderwerp: Regionale Energie Strategie 1.0	Gemeenteraad: 3 juni 2021	Zaaknummer: 304619
	Commissie samen wonen 20 mei 2021	

De raad van de gemeente Ridderkerk,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders op 20 april 2021,

BESLUIT:

1. De Regionale Energie Strategie 1.0 vast te stellen en daarmee in te stemmen met de verzending aan het Nationaal Programma RES.
 2. Kennis te nemen van de nota van beantwoording van de wensen en bedenkingen.
-